

Zdravé fórum

Občanská platforma pro obnovení normálního života

www.zdraveforum.cz

Testování dětí ve škol(k)ách a povinné nošení respirátorů

Manuál pro rodiče

(kteří trvají na účasti svých dětí na výuce bez podmínek)

Tento manuál jsme připravili pro rodiče, kteří nechtějí, aby jejich dítě bylo podrobováno opakovanému testování tzv. antigenním testem na přítomnost infekce viru SARS-CoV-2 a testem rt-PCR a aby po celou dobu výuky muselo nosit ochranný prostředek (respirátor apod.) a současně trvají na osobní účasti svého dítěte na základním vzdělávání.

KONTROLA DODRŽOVÁNÍ OPATŘENÍ MZ ČR

I. Komu jsou povinnosti uložené opatřením Ministerstva zdravotnictví ČR ukládány?

1) Dle opatření obecné povahy č. MZDR 14600/2021-1/MIN/KAN se zakazuje osobní přítomnost žáků (podle vybraných skupin) na vzdělávání, z čehož lze dovodit, že povinnost dodržovat zákaz se vztahuje na žáky a školu.

2) Dle opatření obecné povahy č. MZDR 14592/2021-3/MIN/KAN se pak umožňuje dětem a žákům osobní účast na vzdělání pouze za předpokladu negativního testu. Zde je povinnost ukládána dětem a žákům (nikoli škole).

3) Dle opatření obecné povahy č. MZDR 15757/2020-47/MIN/KAN je uložena povinnost nosit ochranu dýchacích cest všem osobám, tedy myšleno fyzickým osobám, žákům, zaměstnancům školy.

!!! Již zde je nutno důrazně sdělit, že dítě nabývá trestní odpovědnosti a odpovědnosti za přestupky teprve dosažením 15. roku svého věku. Kde se tedy ukládají povinnosti dítěti, nelze jej za porušení povinností vyplývajících z opatření obecné povahy před dosažením jejich 15. roku jakkoli sankcionovat, nelze uložit blokovou pokutu ani vést správní řízení za účelem uložení pokuty. Povinnosti obsažené v opatřeních nejsou součástí školních řádů a není tak možné děti ani kázeňsky postihovat v rámci školy !!!

II. Kdo je oprávněn vykonávat kontrolu dodržování povinností, stanovených opatřeními Ministerstva zdravotnictví, vydanými dle ust. § 69 odst. 1 písm. i) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů?

1) Ředitel školy? Nikoliv!

Pravomoci ředitele školy v oblasti státní správy jsou uvedeny v § 165 odst. 2 školského zákona – neobsahuje ustanovení týkající se opatření vydávaných podle zákona o ochraně veřejného zdraví. Ředitel školy tedy není oprávněn ani kontrolovat ani postihovat či vynucovat dodržování.

2) Zaměstnanec školy, jiná školou pověřená osoba? Nikoliv!

Zaměstnanci školy nemají žádnou pravomoc v oblasti státní správy, nejsou tedy oprávněni ani kontrolovat ani postihovat nedodržování opatření ministerstva zdravotnictví.

3) Jiný rodič? Nikoliv!

Nemá žádnou pravomoc v oblasti státní správy, tedy nemá oprávnění ani kontrolovat ani vynucovat.

4) Orgán školní inspekce? Nikoliv!

Pravomoc české školní inspekce je uvedena v § 174 odst. 2 školského zákona, neobsahuje kontrolu dodržování právních předpisů vydávaných dle zákona o ochraně veřejného zdraví.

5) Strážník obecní policie? Nikoliv! *

Dle zákona č. 553/1991 Sb. § 1 odst. 2 mimo jiné:

*„Obecní policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku **v rámci působnosti** obce a plní další úkoly, pokud tak stanoví tento nebo zvláštní zákon a odhaluje přestupky, jejichž **projednávání je v působnosti obce**“*

Správní orgány ochrany veřejného zdraví jsou uvedeny v § 78 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví – obec mezi nimi není.

Kontrola dodržování opatření vydaných dle zákona o ochraně veřejného zdraví není v působnosti obce, tedy strážník obecní policie není oprávněn dodržování zákazů dle zákona o ochraně veřejného zdraví kontrolovat ani vynucovat.

6) Příslušník policie ČR? Nikoliv! *

Dle § 2 z.č. 273/2008 Sb. o Policii ČR: „Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je **chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen "mezinárodní smlouva").**“

Zákon o ochraně veřejného zdraví Policii ČR žádné úkoly nesvěřuje. Porušení opatření vydaného podle zákona o ochraně veřejného zdraví není trestným činem proti veřejnému

pořádku ani přestupkem na úseku veřejného pořádku. Policie podle zákona o Policii ČR nemá pravomoc kontrolovat ani vynucovat dodržování opatření vydaných podle zákona o ochraně veřejného zdraví.

* **POZOR!!!**

Zákonem č. 243/2020 Sb., o pravomoci Policie České republiky a obecní policie postihovat porušení krizových opatření a mimořádných opatření nařízených v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2 na území České republiky,

byla založena pravomoc Policii ČR a strážníkovi obecní policie uložit příkazem na místě pokutu (tzv. blokovou pokutu) za

a) přestupek za **nesplnění povinnosti** vyplývajícího z opatření vydaného Ministerstvem zdravotnictví podle zákona o ochraně veřejného zdraví

b) přestupek za **porušení povinnosti strpět omezení** vyplývající z opatření vydaného podle krizového zákona.

Zákonem č. 94/2021 Sb., tzv. pandemický zákon, byla Policii ČR a strážníkům obecní policie svěřena pravomoc rozhodovat o přestupku uvedeném v pandemickém zákoně příkazem na místě. Nutno poukázat na to, že omezení výuky na základních školách pandemický zákon neumožňuje.

Příkazní řízení je zvláštní typ správního řízení o přestupku, kde platí základní zásada, že obviněný z přestupku má právo nevypovídat. S uložením tzv. blokové pokuty může obviněný vyslovit nesouhlas. Lze předpokládat, že strážník obecní policie nebo příslušník Policie ČR oznámí podezření ze spáchání přestupku do správního řízení, k jehož projednání je příslušná krajská hygienická stanice.

Upozorňujeme ale, že tímto není dotčena pravomoc Policie ČR a obecní policie vyzvat k prokázání totožnosti obviněného z přestupku. Tuto povinnost musí obviněný splnit, a to předložením průkazu totožnosti nebo jiným hodnověrným způsobem (např. i svědecky). K řádnému prokázání totožnosti je příslušník Policie ČR i strážník obecní policie povinen poskytnout nutnou součinnost. Obecně v této situaci ale doporučujeme podřídit se jakékoliv přiměřené výzvě policie, i když budete přesvědčeni, že je neoprávněná. Zabráníte tím eskalaci konfliktu na místě. O každé takové výzvě je ale dobré pořídit důkaz (alespoň svědecky).

7) Zaměstnanec Krajské hygienické stanice? Ano!

Dle § 88a odst. 2 zákona o ochraně veřejného zdraví tak mohou činit pouze zaměstnanci s odbornou způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zdravotničtí pracovníci a jiní odborní pracovníci s odbornou způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání, kteří se prokáží služebním průkazem a pověřením ke kontrole.

MOŽNÉ SANKCE

Dle § 91 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. o přestupcích lze tzv. blokovou pokutu uložit v maximální výši 10 000,00 Kč, mladistvému pak nejvýše 2 500,00 Kč. **Děti do 15 let nejsou za přestupky odpovědné, tedy pokutu jim uložit nelze.**

U přestupků spáchaných nesplněním povinnosti vyplývající z opatření obecné povahy vydaného Ministerstvem zdravotnictví není trestným návod ani pomoc.

Dle § 92n odst. 1 písm. b) lze ale ve správním řízení vedeném Krajskou hygienickou stanicí za nesplnění povinnosti uložené opatřením obecné povahy uložit pokutu až do výše 3 mil. Kč.

Upozorňujeme, že souhlasí-li obviněný s vyřešením věci blokovou pokutou (tedy na základě tzv. příkazu na místě), jeho možnosti další obrany jsou mizivé. Chcete-li se bránit se správním řízením, musíte blokovou pokutu odmítnout. Tím však vzniká riziko násobně vyšší sankce. Nicméně z obsahu textu opatření MZd a formulace povinností nevyplývá, že by Vám, jako rodičům, mělo zahájení jakéhokoli správního řízení hrozit.

Jak vyplývá z odst. 18 odůvodnění předmětného opatření MZd:

*„S ohledem na výše uvedené je tedy samotestování minimálním zásahem, přičemž však jeho zásadním přínosem je umožnění osobní přítomnosti vybraných skupin dětí, žáků a studentů ve školách. Pokud se dítě, žák nebo student z této vybrané skupiny odmítne sám otestovat, pak není možné, aby byl osobně přítomen na vzdělávání, protože zde není předpoklad toho, že není nemocen COVID-19. **Tito žáci (děti, studenti) budou ze vzdělávání omluveni s tím, že se doporučuje školám, aby žáky (děti, studenty) v rámci svých možností vzdělávaly.**“* Zde je tedy situace obdobná tomu, když dítě, žák nebo student z důvodu jakéhokoliv onemocnění zůstane doma. Pokud dítě, žák nebo student testování odmítne, bude se tedy dle našeho názoru jednat o omluvenou absenci. Nemělo by tedy jít o žádnou situaci, s níž by bylo možno spojit jakoukoliv sankci. **Ani rodičům tedy nehrozí postih za neplnění povinné školní docházky, neboť absence dítěte bude omluvená.**

Nelze pominout ani možnost uložení sankce za přestupek tomu, kdo v rozporu se zákonem o zdravotních službách poskytuje zdravotní služby bez oprávnění. Dle § 114 odst. 2 písm. a) lze uložit pokutu až do výše 1 000 000,00 Kč.

DOPORUČENÝ POSTUP – ÚČAST NA VÝUCE BEZ PODMÍNEK

Považujeme za samozřejmost, že o účast na výuce budete trvat pouze v případě, že Vaše dítě nevykazuje známky žádného onemocnění, které by mu bránilo účasti na výuce i v běžné situaci.

1. Písemně nebo e-mailem na e-mailovou adresu školy sdělte škole, že trváte na osobní účasti Vašeho dítěte na základním vzdělávání a současně
  - a. Nesouhlasíte s tím, aby si Vaše dítě samo provádělo jakýkoliv test nebo k tomu bylo nuceno, aby na Vašem dítěti byly prováděny jakékoli zdravotnické úkony, tedy vč. provádění jakýchkoli zdravotních testů. Stejně tak nesouhlasíte, aby

Vaše dítě kdokoli nutil užívat, nosit nebo si nasazovat prostředek ochrany dýchacích cest.

- b. Při jakémkoli záměru kohokoli provést na dítěti jakýkoli zdravotnický úkon výslovně požadujete, že chcete být tomuto úkonu přítomen jako jeho zákonný zástupce – na místě provedení takového úkonu odmítněte (případně proveďte test sami bez přítomnosti třetí osoby, pokud chcete zajistit účast Vašeho dítěte na výuce v daný den a nechcete porušit dle našeho názoru nezákonná opatření MZ ČR).
- c. Vyzvěte školu, aby Vám sdělila, zda Vašemu dítěti bude umožněna za uvedených podmínek účast na základním vzdělání.

(Vzor přikládáme – prosíme o doplnění příslušných údajů. Pokud jste ochotni podstoupit testování, ke vzoru přiložte obě přílohy.)

DOPIS DOPORUČUJEME ODESLAT I TŘÍDNÍMU UČITELI DÍTĚTE

2. Pokud Vám škola neodpoví, první den doprovodte dítě do školy a třídnímu učiteli případně personálu, který bude přítomen (dle organizace testování) předejte dopis dle bodu 1., nechte si potvrdit kopii s uvedením jména osoby, která jej převzala. Jednu kopii předejte v ředitelně školy a taktéž si nechte potvrdit převzetí. Pokud Vám škola odmítne vydat potvrzení o předání dopisu nebo jej i přijmout, zajistěte si o takové skutečnosti důkaz (např. svědka). Dopis zašlete i poštou nebo e-mailem.
3. Pokud Vám zaměstnanec školy nebo ředitel sdělí, že Vašemu dítěti ani tak neumožní osobní účast na výuce z důvodu odmítnutí provedení testu nebo užívání ochranných prostředků dýchacích cest, sdělte (písemně; případně ústně a následně to samé zopakujte e-mailem), že ředitel ani zaměstnanec školy není oprávněn vynucovat ani kontrolovat dodržování opatření, protože není orgánem ochrany veřejného zdraví a žádný právní předpis jim takovou pravomoc nesvěřuje. Žádný právní předpis ani neumožňuje vykázat dítě z důvodu neabsolvování testu z výuky. Pokud s tím nebude zaměstnanec školy či ředitel souhlasit, požadujte (písemně, či ústně s následným e-mailovým dotazem) vysvětlení a trvejte na tom, aby vysvětlení obsahovalo také odkazy na právní předpisy, které takový postup školy umožňují.
4. Sdělte škole, že Vaše dítě nevykazuje žádné známky nemoci a stejně tak nikdo v jeho okolí, není tak osobou podezřelou z šíření nákazy (k tomu viz náš vzor tzv. prohlášení o bezinfekčnosti, které doporučujeme dávat dítěti k dispozici každý den).
5. Pokud bude i poté zaměstnanec školy trvat na tom, abyste třídu, resp. školu opustili, upozorněte dotyčného zaměstnance, že vykazuje-li Vás na základě opatření obecné povahy ministerstva zdravotnictví, jedná bez zákonného zmocnění, a přisvojuje si tak pravomoc orgánu státní správy, což může být dokonce trestným činem a tento čin budete nucen ohlásit, pokud se svým jednáním neustane. Pokud ani toto nepomůže, můžete přivolat Policii ČR na lince 158 s tím, že Vaše dítě zaměstnanec školy bez oprávnění vykazuje z vyučování, přičemž máte podezření, že dopouští trestného činu.

„Vykonává-li někdo neoprávněně úkony, které jsou vyhrazeny orgánu státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jinému orgánu veřejné moci, nebo kdo vykoná úkon, který může být vykonán jen z moci úřední orgánu státní správy, územní

samosprávy, soudu nebo jiného orgánu veřejné moci, dopouští se trestného činu dle § 328 trestního zákoníku s trestní sazbou až dva roky trestu odnětí svobody.“

6. Od policie na místě požadujte odstranění protiprávního stavu – výzvu zaměstnanci školy, aby upustil od protiprávního jednání spočívajícího ve vynucování povinnosti z opatření obecné povahy MZd bez zákonného zmocnění. Upozorňujeme, že s ohledem na zásadu tzv. presumpce správnosti správního aktu nelze na místě na takovém postupu trvat. Pokud však policie odmítne požadavek splnit, pokuste se tuto skutečnost zaevidovat (svědecky či jinak). V každém případě však doporučujeme postupovat klidně a vyvarovat se konfliktům.
7. Lze se domnívat, že příslušník Policie ČR nebo strážník obecní policie bude primárně vynucovat dodržování povinností vyplývajících z opatření Ministerstva zdravotnictví. V takovém případě doporučujeme následující:
  - a. Proti této argumentaci odcitujte část týkající pravomoci Policie ČR z úvodu s tím, že nemá pravomoc k vynucování opatření, má pravomoc pouze k uložení blokové pokuty za jeho porušení.
  - b. Vyzvěte příslušníka, zda má podezření ze spáchání přestupku, jakého a kdo se jej měl dopustit (pokud uvede, že přestupku se mělo dopustit dítě, pak upozorněte na to, že není trestně ani přestupkově odpovědné, je-li mladší 15 let).
  - c. Předajte příslušníkovi materiál zveřejněný Zdravým fórem obsahující argumentaci o protiprávnosti opatření ministerstva zdravotnictví, sdělte, že opatření považujete za nezákonné a trvejte na odstranění protiprávního stavu, který trvá, tedy, že se na místě některé osoby mohou dopouštět trestného činu, například omezování osobní svobody, když omezují svobodu Vašich dětí. Sdělte, že tímto požadujete zahájení trestního řízení pro podezření ze spáchání trestného činu omezování osobní svobody, příp. jiného trestného činu.
  - d. Požadujte písemné vyhotovení úředního záznamu od policie.
8. Pokud Vaše dítě ani přes výše uvedené na vyučování nedovolí ponechat, vyžádejte si písemné potvrzení o důvodech neumožnění účasti Vašeho dítěte na povinné školní docházce s uvedením osoby, která o nevpuštění dítěte do školy rozhodla. Upozorněte, že školský zákon možnost neumožnit účast dítěte na povinné školní docházce nezná. Rozhodnutí o vykázání dítěte z vyučování je nezákonné. Vzhledem k tomu, že písemné potvrzení zřejmě nedostanete, pokuste se zajistit důkazy o situaci (svědci, nahrávky apod.).
9. Bez ohledu na to, zda Vám škola vydá nebo nevydá rozhodnutí o vykázání Vašeho dítěte ze školy, můžete proti škole využít soudní ochrany v podobě návrhu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, které není rozhodnutím spolu, s návrhem na vydání předběžného opatření, nebo civilní žalobou s návrhem na vydání předběžného opatření. Bohužel, doposud soudy nejsou sjednoceny v názoru, zda škola při aplikaci opatření ministerstva zdravotnictví vystupuje jako správní orgán, či nikoli a nelze tedy dát jednoznačné doporučení, zda se máte obrátit na civilní soud nebo na soud správní. V této fázi doporučujeme vyhledat odbornou pomoc

advokáta (a zřejmě postupovat oběma způsoby). Kromě toho můžete podat návrh na zrušení opatření obecné povahy ministerstva zdravotnictví.

10. Pokud v dané situaci odmítnete dítě do školy předat (tj. odmítnete se podvolit jakémukoliv testování apod.), doporučujeme omluvit přítomnost dítěte z důvodu postupu školy a z důvodů rodinných a vyčkat rozhodnutí soudu.
11. Žalobu k soudu (proti škole NEBO Ministerstvu zdravotnictví) bude nutné podat v každém případě, kdy Vašemu dítěti nebude umožněna osobní přítomnost dítěte ve škole (v případě nesouhlasu s testováním nebo nošením ochrany dýchacích cest).
12. U soudu lze podat návrh na osvobození od soudních poplatků, pokud by Vaše nepříznivé majetkové poměry měly znamenat nemožnost podat žalobu nebo návrh. Soudní poplatek v případě klasické žaloby činí 2.000 Kč + 1.000 Kč za nařízení předběžného opatření (dále je nutné složit tzv. jistotu ve výši 10.000 Kč v řízení o předběžném opatření), v případě správního řízení (žaloba proti zásahu školy coby správního orgánu) činí 2.000 Kč + 1.000 Kč za nařízení předběžného opatření (jistotu není třeba skládat).
13. V soudním sporu řádně pokračujte. Nárok na řízení máte bez ohledu na to, zda se dítě výuky účastní (a tedy spor bude veden proti povinnosti testování a nošení ochranných prostředků) nebo neúčastní (a spor bude veden o právo dítěte na vzdělání). Je-li dítě doma, pokoušejte se jej vzdělávat sami, komunikujte se školou i příslušnou pedagogicko-psychologickou poradnou ohledně možného individuálního vzdělávacího plánu.
14. Pokuste se požádat ředitele školy po dobu, kdy škola neumožní Vašemu dítěti osobní účast na vzdělání, o možnost samostatného vzdělávání doma, případně o povolení individuálního vzdělávacího plánu. Upozorníme, že na povolení individuálního vzdělávacího plánu není právní nárok a žádost o jeho povolení je administrativně náročné.
15. O vývoji na Vaší škole nás informujte na adrese pravo@zdraveforum.cz. Omlouvám se, že nebudeme schopni reagovat na všechny dotazy rychle (a možná ani včas). Budeme ale průběžně zveřejňovat aktualizace doporučeného postupu, povedeme soudní spory a budeme zveřejňovat její průběh a učiníme vše pro to, aby práva nás rodičů i našich dětí byla ochráněna.
16. Postupujte vždy klidně a ohleduplně. Základním cílem jakéhokoli postupu je ochrana práv a zájmů dětí. Je tedy nutné postupovat vždy tak, abychom je nevystavovali zbytečným stresům.

Nastíněný postup se snaží předvídat všechny možné situace, ale je možné, že právě Váš případ se bude vyvíjet odlišně. Považujeme za důležité upozornit, že není nutné podstoupit všechny shora uvedené body. Vždy bude záležet na momentální situaci. Kdykoli v průběhu vyjednávání se můžete rozhodnout spor ukončit a s dítětem odejít nebo situaci vyřešit jiným, Vám vyhovujícím způsobem.

Zpracovali:

Mgr. Lenka Trkalová

Mgr. Ondřej Svoboda

Mgr. Vendula Zahumenská, Ph.D.

Mgr. Vladimír Mrkvička

JUDr. Tomáš Nielsen

CHCETE SE STÁT MÍSTNÍM KOORDINÁTOREM ZDRAVÉHO FÓRA?

- Naším cílem je vybudovat síť koordinátorů, kteří budou schopni ve svých školách šířit doporučení a návrhy Zdravého fóra a kteří nám naopak pomohou aktualizovat naše doporučení dle aktuální situace.
- Máte-li zájem se takovým koordinátorem stát, napište nám na pravo@zdraveforum.cz e-mail, kde v předmětu uvedete slova „koordinátor ZF“ a do textu uveďte název školy, e-mailovou adresu školy, svůj kontakt a obec, v níž škola působí (jde-li o soukromou školu, uveďte prosím rovněž jméno zřizovatele / provozovatele).
- Nemůžeme zaručit, že se Vašim dotazům či potřebám budeme schopni věnovat rychle, našim koordinátorům ale chceme nabídnout podrobnější pomoc s tím, že i oni nám pomohou šířit informace dále. Rádi ve spolupráci s koordinátory zvážíme jakékoliv další kroky, včetně workshopů pro vedení škol, jeho zřizovatele, rodiče apod.